

החוג ללימודי סביבה

שאלות ותשובות נפוצות (עודכן יולי 2021)

המסמך שלהלן מציג מידע פרטני בנושאים רלוונטיים לתוכניות תואר שני בחוג ללימודי הסביבה. המסמך מבוסס על שאלות נפוצות של סטודנטים.

הכרת המידע שבמסמך זה מחייבת את כל תלמידי התוכניות ללימודי סביבה.

מאידך ידיעה זו אינה פוטרת את התלמידים מחובת ההכרה של ההנחיות ע"פ התקנון האוניברסיטאי. המסמך מנוסח במגדר אחד אך הוא נכון לשני המגדרים.

תוכן עניינים:

עמוד	נושא
2	שאלות כלליות הנוגעות לשתי התוכניות לתואר שני
2	תכניות נוספות בתחום הסביבה באוניברסיטת תל אביב
3	הרשמה ללימודים
4	דוקטוראט ישיר
4	אישור לימודים
5	תכנית לימודים
6	רישום קורסים ובניית מערכת שעות
7	מבחנים
12	קורסי השלמה
13	לימודי צבירה
14	פטורים
15	הפסקת לימודים וחידוש לימודים
16	סמינר חוגי
16	תקופת שינויים לקורסים
17	מיקומי קורסים
17	תכני קורסים
17	מידע שוטף על כנסים ופעילויות
17	תנאי מעבר בין תכניות
19	הודעות ושינויים
19	תוכניות התמחות
19	סיום לימודים
21	זכויות יוצרים
22	שאלות ותשובות רלוונטיות לתכנית המחקרית
23	מלגות
27	שאלות ותשובות רלוונטיות לתכנית העיונית

שאלות כלליות הנוגעות לכל התוכניות לתואר שני

שאלה: היכן נמצאת מזכירות החוג?

תשובה: מזכירות החוג נמצאת בבניין הקפסולה מול שער 14, בקומה השלישית, מס' הטלפון במזכירות הראשית הוא: 03-6405720. פירוט [הסגל המנהלי](#)

שאלה: למי יש לפנות כגורם אקדמי לגבי שאלות ובקשות?

תשובה: כל נושא אקדמי מטופל במסגרת וועדת ההוראה של החוג. הפנייה מוגשת למזכירות שתעביר זאת אל יו"ר וועדת ההוראה (אין לפנות ישירות ליו"ר הוועדה או לחבר וועדת ההוראה).

שאלה: מי ראש וועדת ההוראה ומי הם ראשי התוכניות?

תשובה: ראש וועדת ההוראה הוא פרופ' אביטל גזית וכן ראש התוכנית המחקרית. ראש התוכנית העיונית והבינלאומית הוא פרופ' אלכס גולברג.

שאלה: יש לי השגות לגבי החלטות שקבעה וועדת ההוראה לגבי הכרה בקורסים) שלמדתי. אל מי עלי לפנות על מנת לעתור כנגד החלטה זו?

תשובה: כל הנושאים האקדמיים (תכנית לימודים, קורסים, סמינריונים וכו' כולל "בעיות" עם מורי הקורסים) הם בסמכות בלעדית של וועדת ההוראה. יחד עם זאת, לכל תלמיד הזכות להיפגש עם יו"ר וועדת ההוראה (באמצעות תיאום מול המזכירה הרלוונטית) ולנסות להסביר ולשכנע בצדקת בקשתו.

שאלה: מתי לגיטימי לפנות ישירות לראש החוג ולא באמצעות וועדת ההוראה?

תשובה: ב 2021 ראש החוג הוא פרופ' קולין פרייס. בכל נושא שאינו עוסק בהקשר האקדמי (שבאחריות וועדת ההוראה), אפשר לפנות לברור אל ראש החוג, או לחבר מצוות סגל החוג.

תכניות נוספות בתחום הסביבה באוניברסיטת תל אביב

שאלה: האם קיימות תוכניות נוספות לתואר שני בהם לומדים בתחום הסביבה באוניברסיטת תל-אביב מלבד בחוג ללימודי סביבה?

תשובה: בחוג קיימות שלוש תוכניות ללימודי סביבה: מחקרית, עיונית ובינלאומית שהן בין-תחומיות ועוסקות בהיבטי סביבה בכל הקשר אקדמי שקיים באוניברסיטה (מאומנות ועד לגיאופיסיקה). עם זאת, ראוי לדעת שקיימות תוכניות נוספות באוניברסיטה בהן נלמדים היבטי סביבה. בפקולטה למדעי החיים, בפקולטה להנדסה, ובפקולטה למדעים מדויקים בחוג לגאוגרפיה וסביבת האדם.

הרשמה ללימודים

שאלה: מהם תנאי הקבלה ללימודים לתואר שני בחוג ללימודי הסביבה?

תשובה:

לתוכנית המחקרית (עם תזה)

לתוכנית MA

- יתקבלו לתוכנית MA מועמדים בעלי תואר ראשון מכל תחום, תואר BA או BSc, ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון גמר 80 לפחות.
- כמו כן, רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון נמוך מ-80 אך לא פחות מ-75. מועמדותם תישקל על ידי ועדת הקבלה של ביה"ס.
- הקבלה מותנית במציאת לפחות מנחה אחד, איש סגל של אוניברסיטת ת"א, לפני תחילת הלימודים, באישור המנחה ובאישור ועדת הוראה של ביה"ס.

לתוכנית MSC

- יתקבלו לתוכנית MSC מועמדים בעלי תואר ראשון מכל תחום, תואר BSc בלבד, ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון גמר 80 לפחות.
- כמו כן, רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון נמוך מ-80 אך לא פחות מ-75. מועמדותם תישקל על ידי ועדת הקבלה של ביה"ס.
- הקבלה מותנית במציאת לפחות מנחה אחד, איש סגל של אוניברסיטת ת"א, מאחת מהפקולטות הבאות:
מדעים מדויקים (למעט החוג לגיאוגרפיה) / הנדסה / מדעי החיים / רפואה, לפני תחילת הלימודים, באישור המנחה ובאישור ועדת הוראה של ביה"ס.

לתוכנית העיונית (ללא תזה)

- יתקבלו לתוכנית מועמדים בעלי תואר ראשון מכל תחום, ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון גמר 80 לפחות.
- כמו כן, רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, בציון נמוך מ-80 אך לא פחות מ-75. מועמדותם תישקל על ידי ועדת הקבלה של ביה"ס (במסגרת חריגים).

לתוכנית הבינלאומית (ללא תזה)

- Bachelor's degree with a GPA of at least 3.0 on a 4.0 scale or 80 on a scale of 100, from a university or similar accredited institute of higher education.

- Applicants with a final grade between 75 and 80 should still apply; the Admissions Committee considers candidates' full applications
- Bachelor's degree with a GPA of at least 3.0 on a 4.0 scale or 80 on a scale of 100, from a university or similar accredited institute of higher education. Applicants with a final grade between 75 and 80 should still apply; the Admissions Committee considers candidates' full applications.

חשוב! לאחר הערכה וסינון ראשוני - חלק מהמועמדים יוזמנו לראיון אישי. בראיון יבחן הידע שרכש המועמד במהלך לימודים קודמים, את יכולתו להתמודד עם שאלות הדורשות חשיבה יצירתית, יכולת אנליטית, הבנת עקרונות בסיסיים של שיטות מחקר ונושאי עניין כפי שהוגדרו על-ידו בהצגת הכוונות. במידה וועדת ההוראה תאשר קבלה חריגה, תהיה זו קבלה על תנאי שתכלול השגת ממוצע ציונים מסוים בקורסים במהלך הסמסטר או השנה הראשונה ללימודים.

[פרטים והנחיות רישום מפורטות](#)

שאלה: האם אפשר להירשם ללימודים בסמסטר ב'?

תשובה: הדבר אינו אפשרי, משום שיש קורסי בסיס שנתינים בסמסטר הראשון ולא ניתן לקחת קורסים אלו בסמסטר השני או בשנה ב'.

דוקטוראט ישיר

שאלה: מהו דוקטוראט ישיר ואיך עושים זאת?

תשובה: המסלול הישיר לדוקטורט, מיועד לתלמידים מצטיינים מבית הספר, במהלך התואר השני או בעלי תואר "בוגר" (תואר ראשון) עפ"י קריטריונים שנקבעו ע"י ביה"ס. סטודנט לתואר שני יוכל להתקבל למסלול הישיר לדוקטורט לאחר שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, בתנאים המוגדרים [בתקנון היחידתי](#) של ביה"ס. לפרטים נוספים ניתן לפנות לרכזת תלמידי תואר שלישי, [יפה כהן הדרי](#), 03-6408633.

אישור לימודים

שאלה: כיצד אני מקבל אישור לימודים?

תשובה: ניתן להנפיקו במערכת מידע אישי לתלמיד. אישור לימודים שיופק ע"י המזכירות יידרש בתשלום.

שאלה: אני זקוק לאישור רשמי כמה חובות מהתואר סיימתי. כיצד ניתן לקבל אישור שכזה?

תשובה: יש למזכירות אפשרות להנפיק אישור הנקרא 'מצב לימודים', המעיד כמה חובות סיים כל תלמיד מתוך חובות התואר.

תוכנית לימודים

שאלה : ממה מורכבת תוכנית הלימודים בתואר?

תשובה : **בתוכנית העיונית** ישנם קורסי חובה, קורסי בחירה, סמינריונים, וסדנת פרויקט גמר. מכיוון שאנו מקבלים מועמדים מכל התחומים ישנם גם קורסי השלמה. לגבי קורסי ההשלמה ראו התייחסות נפרדת בהמשך. קורסי השלמה וחובה יש לסיים בשנה הראשונה לתואר. את הסמינריונים יש ללמוד במהלך השנה השנייה ללימודים. מעבר לכך יש פרויקט גמר בסמסטר האחרון ללימודים (ראו סעיף נפרד). סך הכל נדרשות 36 שעות לימוד, ותוספת של קורסי השלמה (10 שעות).

בתוכנית המחקרית ישנם קורסי חובה משותפים לכל מחזור המתקבלים, קורסי העמקה בתחום המחקר וקורסי השלמה. לגבי השלמה ראו התייחסות נפרדת בהמשך. את קורסי הבחירה/העמקה התלמיד יונחה ע"י המנחים לבחור קורסי תואר שני באוני' בהתאמה לנושא המחקר שלו, ומהפקולטות השייכות לתוכנית שלו (MA או MSc). תוכנית MA 15 שעות של שיעורי תואר שני ובהם לפחות קורס אחד של שיטות מחקר. תוכנית MSc תכלול 15 שעות של שיעורי תואר שני ובהם לפחות קורס אחד של שיטות מחקר, מכל החוגים "בצד המזרחי" של הקמפוס (למעט גיאוגרפיה ולימודי סביבה). סך הכל נדרשות 28 שעות לימוד בתוספת קורסי השלמה (8 שעות) וכן ביצוע תזה מחקרית, ובחינת הגנה בע"פ.

קורסים נוספים שיש לבצע הם **קורס עזרה ראשונה** בכל התוכניות, פעם אחת במהלך התואר, ו**קורס בטיחות** בכל התוכניות, כל שנה במהלך התואר.

שאלה : האם ניתן לקבל פטור מקורס עזרה ראשונה?

תשובה : מי שעבר הכשרה בשנתיים האחרונות, או הכשרה צבאית כחובש, רשאי להגיש בקשה לפטור. יש לשלוח למזכירות החוג את צילום ההכשרה ובמידת הצורך יוזן פטור.

שאלה : מהו היצע הקורסים?

תשובה : תוכניות הלימודים מתבססות על קורסים שמציע החוג, קורסי סביבה המלומדים ביחידות שונות באוניברסיטה ועד שלושה קורסים במוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל (מותנה באישור וועדת הוראה). היצע הקורסים והלו"ז מופיע באתרים השונים של החוג ושל יחידות האוניברסיטה השונות. לגבי רישום לקורסים של מחלקות אחרות יש לפנות למזכירות החוג ללימודי סביבה.

שאלה : כיצד נבנית מערכת השעות?

תשובה : קורסי **התוכנית העיונית** הניתנים ע"י מורי החוג מרוכזים ביומיים - שני ורביעי. הקורסים ניתנים לאורך כל שעות היום. במקרים מיוחדים יאושרו ע"י וועדת ההוראה קורסי בחירה הניתנים ע"י מורי מחלקות אחרות באוניברסיטה, קורסים אלו מתקיימים בימי לימוד שנקבעים ע"י מחלקות אלו (ללא אפשרות של החוג להתערב בימים ובשעות ההוראה).
בתוכנית המחקרית, נקבעת מערכת השעות על פי המלצת המנחים ועל התלמיד לקחת את הקורסים שנקבעו לו בכל מועד שיינתנו. **התוכנית מאושרת ע"י וועדת ההוראה בית ספרית, וכל שינוי בה מחייב אישור מחדש.**

בכל התוכניות יש להשלים תחילה את קורסי ההשלמה (בשנת הלימודים הראשונה).

שאלה : כיצד ניתן להימנע מהתנגשות בין מועדי קורסים ומטלות אחרות שיש לי?

תשובה : על התלמיד מוטלת האחריות לבחון את מלוא דרישות התוכנית ודרישות הקורסים המוטלות עליו ע"י מנחיו. ניתן לעשות זאת ע"י בדיקה מראש (מידע בידיעון או בסיוע המזכירות) מתי בדרך כלל ניתנים הקורסים שעליו ללמוד. מאחר ובתוכנית העיונית ניתן לפזר את הלימודים על פני 4 שנים במקום שנתיים (ראה להלן לימודי צבירה) חייב התלמיד לתכנן את לימודיו לכל ארבע השנים על מנת שלא ימצא עצמו בהתנגשות של קורסים שהוא חייב ללמוד. בכל מקרה של התנגשות בין קורסים שנקבעו לתלמיד, יאלץ התלמיד לדחות את השלמת חובותיו עם כל המשמעות של דחיית סיום הלימודים. במקרים מיוחדים ניתן לפעול מראש למניעת התנגשות קורסים שמועד הוראתם שונה, ע"י פנייה מראש למזכירות התלמידים. **בכל מקרה האחריות לטיפול בנושא זה היא באחריות התלמיד.**

שאלה : אני עובד ואיני מוצא קורסים מתאימים לתוכנית שלי. מדוע אין קורסים רלוונטיים בשעות נוספות מהקיים בתוכנית היום?

תשובה : כפי שמצוין בתשובה לשאלה הקודמת על התלמיד מוטלת האחריות לבחון את תוכנית הלימודים ודרישות הקורסים **מבעוד מועד**. כאמור לעיל, קורסים הניתנים ע"י מורי החוג מרוכזים ביום שני, ועוד שיעור ביום רביעי בשעות 18-20 (רק בסמסטר הראשון בתוכנית המחקרית) וביומיים, שני ורביעי (בתוכנית העיונית). כל שאר הקורסים אינם ניתנים ע"י מורי החוג ולוח הזמנים שלהם נקבע ע"י היחידות האקדמיות השונות, ע"פ המתאים להם. מעבר לכך, האפשרות לפרישת הלימודים על פני 4 שנים (לימודי צבירה) מאפשרת לתלמיד גמישות בתכנון לימודיו. ראוי לציין שתוכניות אקדמיות באוניברסיטה אינן יכולות להתחשב בדרישות האישיות של כל תלמיד, בכלל זה עבודה תוך כדי לימודים. מי שברצונו להרחיב השכלתו במסגרת האקדמית חייב להבין שהוא זה הנדרש להגמיש את לוח הזמנים שלו בתקופת הלימודים.

שאלה : איך נרשמים לקורסים?

תשובה : **בתוכנית העיונית**, מערכת השעות נבנית באמצעות הרישום המקוון – הבידינג. לרישום זה שני מקצים. מי שהחמיץ רישום זה יערוך רישום ידני במזכירות. **תלמיד שבונה מערכת שעות מאוחר, עלול להימצא במצב שייתכן שיהיו קורסים בהם מכסת המקומות התמלאה.** פרטים והסבר על הבידינג ישלחו במייל מהמזכירות סמוך למועד הרישום.

בתוכנית המחקרית, נעשה רישום מקוון לשני הסמסטרים, לקורסי ההשלמה והחובה בלבד, לאחריו הרישום נעשה באמצעות המזכירות. **בתוכנית הבינ"ל** הרישום נעשה באמצעות המזכירות.

שאלה : מדוע אין יותר קורסים בשעות אחה"צ ובימי שישי?

תשובה : בתוכנית הלימודים יש קורסים לאורך כל שעות היום. ברור שלחלק מהתלמידים שעות הקורסים אינן נוחות. במקרה זה מומלץ לבחור בלימודי צבירה וללמוד קורסי בוקר בשנה מסוימת וקורסי אחר הצהריים בשנה מסוימת. לגבי קורסים רלוונטיים הניתנים ע"י **יחידות אוניברסיטאיות אחרות**, אין לחוג כל שליטה או יכולת השפעה על זמני ההוראה. לגבי יום שישי, האוניברסיטה לא מקיימת לימודים ביום זה אלא בתכניות מנהלים ספציפיות.

שאלה : האם קיימת חובת השתתפות בקורסים?

תשובה : קיימת חובת השתתפות של 80% המצוינת בסילבוס הקורס.

שאלה : האם אפשר להירשם לקורסים חופפים באותו יום ושעה?

תשובה : חל איסור לרישום חופף בקורסים (ללא קשר לחובת נוכחות) לכן בהכנת מערכת שעות אין להירשם לקורסים חופפים. (במידה והייתה תקלה במערכת הבידינג, אחד מהקורסים החופפים יבוטל).

שאלה : האם אוכל להירשם לקורס שיש בו דרישת קדם מבלי שלמדתי את קורס הקדם אך אני מתכוון ללמוד אותו מאוחר יותר?

תשובה : בתכנון הלימודים מוטלת האחריות על התלמידים לבדוק היטב באילו קורסים יש דרישת קדם ולמלא דרישה זו בטרם ירשמו לקורס המדובר. לא תתאפשר הרשמה לקורס ללא מילוי הדרישה של קורס הקדם.

מבחנים

שאלה : כיצד נקבע לוח הבחינות?

תשובה : תקופת הבחינות נקבעת על ידי המזכירות האקדמית האוניברסיטאית, החוג קובע את לוח הבחינות בהתחשב בכלל הגורמים, לאחר פרסום לוח הבחינות, לחוג אין כל יכולת לשנות את לוח הבחינות.

שאלה : כיצד ניתן להזיז בחינה בכל זאת?

תשובה : אפשרי במקרים נדירים, אך אינו פשוט. הדבר מחייב תחילה הסכמת המורה. **לאחר מכן יש לקבל חתימה של כל התלמידים בקורס, ללא יוצא מהכלל על הסכמתם לתאריך החלופי.** בנוסף, שינוי זה חייב להיעשות בהתאמה ללוח הבחינות האוניברסיטאי ותאום מראש עם המזכירות הרלוונטית האחראית על הקורס.

שאלה : מה קורה כאשר יש בחינות סמוכות באותו שבוע?

תשובה : מועדי הבחינות מפורסמים טרם ההרשמה לקורסים ולכן לתלמידים קיימת האפשרות להתאים את הקורסים הנלמדים למועדי הבחינות. בזמן הרישום לקורס התלמיד יודע את מטלת הסיום ואת מועדה ולכן ניתן להימנע מרישום לקורסים בהם הבחינות סמוכות מדי. אפשר להתייעץ עם המזכירות של החוג בנדון.

שאלה : כמה מועדי בחינה יש בקורסים?

תשובה : בקורסי החוג יש שני מועדים לבחינות, בקורסים חיצוניים לחוג, הנושא כפוף להחלטה של אותה יחידה (חוג או מחלקה). **על התלמידים להיערך לכך מראש, טרם הרישום לקורסים, מערכת הבחינות מפורסמת טרם הרישום לקורסים. לעבודות יש מועד אחד בלבד.**

שאלה : האם חייבים לגשת למועד א'?

תשובה : תלמידי התואר יכולים להיבחן באחד משני המועדים א' או ב' לפי בחירתם. לתלמידים שנגשו למועד א' ואינם מסתפקים בציון שקבלו קיימת אפשרות לתקון הציון בבחינה במועד ב'. שימו לב – **הציון הקובע יהיה של המועד האחרון ולא הגבוה מביניהם!** מי שנבחנו במועד ב' בלבד לא יוכלו לקבל מועד נוסף. **כלומר, אין מועד נוסף לתלמידים שויתרו על מועד א'.**

שאלה : לא ניגשתי למועד א'. האם נותר לי מועד אחד בלבד להיבחן - מועד ב'?

תשובה : ויתור על מועד א' משמעותו שנותר לתלמיד מועד בחינה אחד בלבד – מועד ב'. **כישלון במועד זה מחייב לימוד הקורס מחדש.** תלמידים במילואים או בשל סיבה בריאותית (מגובה במסמכים) יזכו למועד מיוחד בתאום עם מזכירות החוג. המועד המיוחד הוא מועד א' או ב' של הקורס הנלמד, בשנה העוקבת.

שאלה : מהו ציון עובר?

תשובה : 60. שימו לב שבקורסי השלמה יש דרישה מחייבת לציון ממוצע 80 לפחות, כאשר כל ציון אינו נופל מ 75 בכל אחד מהקורסים.

שאלה : מהו הנוהל לקבלת הקלות במבחנים?

תשובה : הקלות ו/או התאמות למבחנים מאושרות אך ורק ע"י המרכז לאבחון וטיפול בלקויות למידה של דקנאט הסטודנטים באוני' ת"א.

שאלה : האם וכיצד ניתן לקבל תוספת זמן בבחינות?

תשובה : על כל תלמיד שקיבל הקלות למבחנים להדפיס אותן מהמידע האישי ולהציג לבוחנים ביום הבחינה.

שאלה : האם יש הקלות כלשהן לתלמידות בהריון?

תשובה : תלמידות בהריון זכאיות לקבל תוספת זמן ויציאה לשירותים במהלך בחינות. יש להודיע למזכירות על כך טרם תקופת הבחינות.

שאלה : האם יש הקלות כלשהן לעולים חדשים?

תשובה : עולה חדש שהגיע לישראל במשך שבע השנים שקדמו לתחילת לימודי התואר זכאי לתוספת של חצי שעה לזמן הבחינה, בבחינות הנערכות בעברית. על תלמיד כזה להציג תעודת עולה במזכירות החוג.

שאלה : כיצד יודעים על מיקומי בחינות?

תשובה : יום לפני הבחינה או בבוקר יום הבחינה תישלח הודעה לגבי הבניין בו מתקיימת הבחינה. ההודעה נשלחת במייל לתפוצת תלמידי אותו קורס (לכתובת הדוא"ל מטעם האוניברסיטה). מיקום הכיתה מפורסם על לוח אלקטרוני בקומת הכניסה לבניין בו מתקיימת הבחינה.

שאלה : מהו כרטיס הנבחן ומה משמעותו? אם לא הספקתי לשלם את כרטיס הנבחן בטרם הבחינה?

תשובה : כרטיס נבחן זוהי קבלה אוניברסיטאית שנשלחת לתלמיד שהסדיר חובו לשכ"ל. התלמידים המגיעים להיבחן חייבים להציג בכניסה לבחינה תעודה מזהה, הנושאת את תצלום התלמיד. תלמיד אשר לא הסדיר את תשלום שכר הלימוד, יוכל להיבחן. **ציונו לא יפורסם עד להסדרת החוב.**

שאלה : מתי מתפרסמות תוצאות המבחנים וכיצד?

תשובה : ציוני מבחנים עם שאלות סגורות ("מבחן אמריקאי") מתפרסמים לאחר שבוע. ציוני מבחנים עם שאלות פתוחות מתפרסמים לאחר שבועיים. הציונים מוזנים למערכת התלמידים ע"י המזכירות, והתלמידים יכולים כעבור יום ממועד הפרסום לראותם במידע האישי. ציוני עבודת בית ניתנים עד למועד מסוים הנקבע ומפורסם מידי שנה.

שאלה : נכשלתי בבחינה, אך בשאר רכיבי הקורס – כמו הגשת עבודות, קיבלתי ציון עובר. האם הציון הסופי בקורס הוא עובר?

תשובה : לא. יש לעבור את הבחינה וכן כל רכיב ביניים (ציון 60 לפחות) על מנת לקבל ציון חיובי בקורס.

שאלה : כיצד ניתן לגשת למועד ב'?

תשובה : ניתן לגשת בשלושה מקרים :

1. מי שנכשל במועד א', הוא אוטומטית רשום לבחינה במועד ב'.
 2. מי שלא ניגש למועד א', רשום אוטומטית לבחינה של מועד ב'.
 3. לצורך שיפור ציון חיובי. יש צורך ברישום מראש עבור השיפור. יש לתאם זאת עם המזכירות.
- שימו לב - הציון של מועד ב' (או המועד המיוחד, האחרון מבין השניים) הוא הקובע ולא "הטוב מבין השניים".**

שאלה : האם מותר לי לשפר ציון?

תשובה : ניתן לשפר ציון בשלושה קורסים בלבד במהלך תואר, כלומר לגשת למועד ב'. במקרה זה על התלמיד לזום הרשמה לבחינה. זה כולל קורסי השלמה שאינם נכנסים לשקלול הסופי של התואר. חשוב לדעת שלא יאושר מועד מיוחד לצורך שיפור ציון חיובי!

שאלה : עד מתי ניתן להירשם לשיפור ציון במועד ב'?

תשובה : עד 3 ימים לפני מועד הבחינה במזכירות.

שאלה : האם קיים נוהל חשיפת בחינות?

תשובה : כן, בחינות החוג חסויות ונסרקות כך שהשאלות לא חשופות. המזכירות תקבע יום לחשיפת בחינות מול המרצה והתלמידים, לאחר פרסום הציונים. לפי נהלי האוניברסיטה, ניתן לראות את תשובות הבחינה ולערער במידת הצורך עד חמישה ימים מיום פרסום הציונים. במידה ויש שאלות על הבחינה, אלו יופנו למרצה במועד הנ"ל. במידה והערעור ימצא מוצדק והמורה יחליט לשנות את הציון, המורה יעביר הוראה בכתב בנדון והמזכירות תשנה את ציון התלמיד.

שאלה : האם ניתן לראות את הבחינה לאחר מועד החשיפה?

תשובה : בדרך כלל לא. במקרים מיוחדים באישור וועדת ההוראה, יתאפשר לראות בחינות אך ללא אפשרות

ערעור לאחר שעברו חמשת הימים מאז פרסום הציונים.

בכל מקרה נוהל החוג הוא שאין לראות בחינה של מועד א' עד שלושה ימים לפני מועד ב'.

שאלה : מהו נוהל מועד ג' - מתי ניתן לגשת למועד מיוחד זה?

תשובה : במקרים של שני מבחנים חופפים בקורסי חובה שמתקיימים באותו יום (שאינם קשורים בתכנון לקוי של התלמיד), מילואים, סיבה בריאותית (מחלה או אשפוז, מחייב אישור תקף ליום הבחינה, מוות במשפחה), יהיה התלמיד זכאי למועד מיוחד בכפוף להצגת אישורים.

ועדת ההוראה רשאית לאשר או לדחות בקשה למועד מיוחד במקרים חריגים אחרים שיוגשו לה.

מקרים בהם התלמיד נכשל בשני מועדים, או ויתר על מועד א' ונכשל במועד ב', לא יזכו את התלמיד במועד ג'.

הערה : החמצה של מועד בחינה בגין מחלה מזכה במועד מיוחד רק כאשר המחלה היא 3 ימים לפחות וחופפת למועד הבחינה וכאשר אישור המחלה מוצג מיידית לאחר שובו של התלמיד ללימודים לא יינתן אישור למועד מיוחד בהגשת אישורים בדיעבד לאחר שעבר זמן מאז שובו של התלמיד ללימודים.

שאלה : מתי מתקיים מועד מיוחד?

תשובה : במקרה ואישרה וועדת ההוראה מועד מיוחד, המועד יתקיים בשנה העוקבת כלומר התלמיד ייבחן באחד משני המועדים (א' או ב') של שנת הלימודים העוקבת לשנה שבה נלמד הקורס. במקרים חריגים ובאישור המרצה, תישקל האפשרות לקביעת מועד מיוחד באותה שנת לימודים.

שאלה : קבלתי ציון בלתי מספק במטלת עבודה, האם ניתן לשפר את העבודה?

תשובה : עבודה שהוגשה לבדיקה היא מסמך סופי ואין אפשרות לתקנה.

שאלה : האם ניתן לכתוב מבחנים ועבודות באנגלית?

תשובה : העניין נתון להחלטתו של מורה הקורס. על התלמיד להיערך מראש ולקבל על כך אישור מהמרצה.

שאלה : מהו נוהל מבחן בית כמטלת סיום קורס (במקום בחינה)?

תשובה : מבחן בית הינו מבחן שניתן כעבודה. שאלון הבחינה מועבר לתלמידים במערכת המתוקשבת ע"י המרצה והתלמידים מגישים את התשובות למבחן הבית באמצעות שליחתו בדוא"ל למזכירות החוג.

מבחן הבית הוא עבודה עצמאית לכל דבר ויש להגישה לא יאוחר מ-72 שעות ממועד הבחינה (מועד הפרסום במערכת המתוקשבת).

שאלה : האם אפשרי להגיש עבודה באיחור במקרים מיוחדים?

תשובה : הגשה באיחור בקורסים שאינם סמינריים אפשרית באישור מרצה הקורס ויידוע המזכירות, וזאת באיחור של עד שבועיים בלבד. האחריות למשמעות של העיכוב במתן הציון בגין כך, כולל זכאות מאוחרת לתואר וכן השלכות כספיות של שכר לימוד מוטלת על התלמיד שביקש הארכת מועד הגשת העבודה. לגבי הגשה באיחור של קורסים סמינריים נדרשת החלטת ראש התוכנית.

שאלה : עד מתי יש להגיש עבודות?

תשובה : עבודות כמטלת סיום בקורסי חובה ובחירה (לפי קורס ספציפי) :

ע"פ לוח הבחינות שבאתר החוג בקישור הבא : <https://environment.tau.ac.il/exams>

עבודות סמינריות בכל הקורסים :

יש להגיש **לפי נהלי האוניברסיטה לכל שנה**, המפורסמים באתר האוני', וכן באתר החוג בקישור הקודם.

פרויקט גמר (בתוכניות ללא תזה) לתלמידים המסיימים את התואר : כנ"ל בקישור הקודם.

שאלה : מתי מקבלים את תוצאות העבודות?

תשובה : ציוני עבודות סיום קורס יופיעו במידע האישי עד שבועיים מיום ההגשה. ציוני עבודות סמינריות יופיעו במידע האישי עד 3 חודשים מיום ההגשה. ציוני פרויקט גמר יופיעו במידע האישי עד חודש מיום ההגשה.

קורסי השלמה

שאלה : מהם קורסי ההשלמה?

תשובה : קורסי השלמה הם קורסים של תואר ראשון שנועדו להבטיח ידע של התלמיד בתחומים הנדרשים כרקע בלימודי הסביבה. קורסים אלו נדרשים במידה שהסטודנט לא למד קורסים אלה במסגרת אקדמית. הדרישה לקורסי השלמה קיימת בכל תכניות הלימודים. קורסי ההשלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר שני, וציונם לא משוקלל. **כאמור יש דרישה לציון ממוצע 80 לפחות בקורסי השלמה ולא פחות מ 75 בכל קורס בנפרד. אי עמידה בתנאי זה תחייב הפסקת לימודים.**

שאלה : האם יש דרישות קדם לקורסי ההשלמה?

תשובה : לא, אין דרישות קדם.

שאלה : האם קורסי ההשלמה נכנסים לממוצע?

תשובה : קורסי ההשלמה אינם משתקללים בממוצע התואר. עם זאת, בכל התוכניות, **יש לעבור את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80 לפחות ולא פחות מציון של 75 בכל אחד מהקורסים בנפרד.**

שאלה : סיימתי את לימודי ההשלמה בציון ממוצע הנמוך מהדרוש. מה עלי לעשות?

תשובה : תלמיד שאינו משיג הממוצע הנדרש בקורסי ההשלמה אינו יכול להמשיך וללמוד קורסים אחרים. יש כמה אפשרויות באישור וועדת ההוראה :

א. ניתן לגשת למועד ב' בקורסים הנדרשים, בניסיון לתקן הממוצע.

ב. ניתן לחזור על אותו קורס (כלומר ללמוד הקורס מחדש ולשפר ציון באחד משני מועדי הבחינה - מועד א' או

ב'). יש לקחת בחשבון את העלות הכלכלית של חזרה על הקורס.

במידה ובכל זאת התלמיד לא הגיע לממוצע הנדרש או לציון המינימום הנדרש בכל קורס בנפרד, לימודיו יופסקו.

שאלה : מתי יש לקחת את קורסי ההשלמה?

תשובה : יש לקחתם במהלך שנת הלימודים הראשונה (חלקם מהווים קורס קדם כרקע לקורסים אחרים).
תלמידי צבירה רשאים לדחות קורס אחד מבין קורסי ההשלמה לשנה ב'.

שאלה : האם ישנו תשלום שכר לימוד שונה עבור קורסי השלמה?

תשובה : עלות קורסי ההשלמה היא כקורסי תואר ראשון, למידע מדויק יש לפנות ישירות [למדור שכר לימוד](#).

לימודי צבירה

שאלה : מהם לימודי צבירה?

תשובה : לימודים במסגרת צבירה מאפשרים לתלמיד להשלים את לימודיו עד ארבע שנים (במקום שנתיים במסגרת "מן המניין"). אין פרוש הדבר שהוא מחוייב למשוך את לימודיו על פני ארבע שנים. מסגרת זו מאפשרת גמישות למי שאינו יכול להשקיע את כל זמנו בלימודים. במסגרת זו ניתן לתכנן את לוח הקורסים בהתאמה אישית. הלומדים במתכונת זו חייבים להיות רשומים לפחות לקורס אחד בסמסטר.
על הסטודנט חלה האחריות לוודא שאכן הוא מסיים את כל חובותיו עד הסמסטר השמיני והאחרון.
בתוכנית המחקרית ובתוכנית הבינ"ל אין אפשרות ללימודי צבירה.

שאלה : כיצד ניתן להירשם למתכונת הצבירה?

תשובה : עם הודעת הקבלה ללימודים בחוג, יש ליידע את מזכירות התוכנית בכתב על רצון התלמיד ללמוד במתכונת זו. ניתן להעביר בקשה זו עד תחילת שנת הלימודים הראשונה לתואר.

שאלה : התחלתי ללמוד במסלול רגיל. האם ניתן לעבור למתכונת צבירה?

תשובה : מי שמעוניין במסלול צבירה חייב להתחיל ללמוד במתכונת זו. **לא ניתן לעבור למסלול זה באופן רטרואקטיבי.**

שאלה : התחלתי ללמוד במסלול צבירה. איך ניתן לעבור למעמד רגיל – מן המניין?

תשובה : מעבר למסלול רגיל (מעמד "מן המניין") מתבצע לכל המאוחר לאחר שהתלמיד סיים 75% מחובות התואר, או אחרי שנתיים – **המוקדם מביניהם**. ניתן גם לעבור בשלב מוקדם יותר ע"פ בקשת התלמיד. **מומלץ לוודא במזכירות בעוד מועד ששינוי זה בוצע.**

שאלה : כיצד נבנית מערכת השעות בלימודי צבירה?

תשובה : ניתן לבחור רק מתוך קורסי ההשלמה וקורסי החובה. (שימו לב שניתן לדחות רק קורס השלמה אחד לשנה שנייה).

שאלה : מהם הסדרי התשלום עבור מסלול צבירה?

תשובה : מכיוון שניתן ללמוד החל מקורס אחד ועד מערכת מלאה, יש לבדוק את הסדר התשלום ישירות מול [מדור שכר לימוד](#).

פטורים

שאלה : האם ניתן לקבל פטור מלימוד קורסים?

תשובה : ניתן להגיש בקשה לפטור מקורסים על בסיס קורסים מקבילים שנלמדו במסגרת אקדמית מוכרת. יש [טופס ייעודי](#) באתר החוג.

בקשה לפטור מקורסי התואר השני ניתן להגיש רק על סמך קורסים מקבילים שנלמדו במסגרת תואר שני (גם ללא קבלת תואר שני).

שאלה : מתי יש להגיש את הבקשה לפטור?

תשובה : יש להגיש את הבקשה לפני תחילת הסמסטר בו הקורס נלמד. במקרים של הרשמה מאוחרת יש להגיש את הבקשה לא יאוחר מהשבוע השני ללימודים בכל סמסטר.

שאלה : מהם התנאים להגשת בקשת פטור?

תשובה : עבור קורס שבגינו רוצה תלמיד לקבל פטור, חייב להיות הציון המינימלי 80. בנוסף למילוי טופס בקשת פטור, יש לצרף לבקשה מסמכים נוספים: **סילבוס מלא וגיליון ציונים**. אין להגיש בקשה לפטור מקורס בגין יותר משלושה קורסים שנלמדו בעבר.

שאלה : האם חלה התיישנות לגבי קורסים שמבקשים עליהם פטור?

תשובה : על קורסים שהתלמיד השלים תואר (אקדמי שהתקבלה עליו תעודה) אין התיישנות. קורסים שנלמדו ללא השלמת תואר (כדוגמת תואר פתוח, במקרה של הפסקת לימודים) חלה התיישנות לאחר חמש שנים.

שאלה : על כמה קורסים ניתן לקבל פטור?

תשובה : על קורסי ההשלמה אפשר לקבל פטור מכל הקורסים. מכסת הפטורים המקסימלית באוניברסיטה היא **עד שלוש** מתכנית הלימודים (קורסי תואר שני).

שאלה : האם לאחר קבלת פטור מקורס השלמה עליי להשלים קורס אחר כדי להגיע למס' השעות הדרוש בתואר?
תשובה : יש ללמוד 10 שעות מכלל רשימת קורסי ההשלמה, ולכן פטור מקורס השלמה אינו מחייב את התלמיד ללמוד קורס השלמה אחר במקומו.

שאלה : האם לאחר קבלת פטור מקורס חובה או בחירה עליי להשלים קורס אחר כדי להגיע לשעות הדרושות בתואר?
תשובה : אם התלמיד למד במוסד לימודים שאינו אוניברסיטת ת"א תהיה הכרה בתכני הקורס, ובשעות הקורס אך ציון הקורס לא ייכנס לממוצע התואר השני. **מדובר רק בקורסים של תואר שני שנלמדו כקורסים עודפים או שהתואר לא הושלם.** אם התלמיד למד באוניברסיטת ת"א גם הציון יוזן כחלק מממוצע הציונים בתואר השני. **קורסים של תואר שני שנלמדו בתואר שהושלם – במידה ונלמדו באוניברסיטת ת"א או בכל מוסד אחר, יהיה התלמיד פטור מהתכנים של הקורס אך לא משעות הקורס.** במקרה זה התלמיד יצטרך להשלים קורס אחר במקום הקורס שעליו קיבל פטור (שווה ערך בשעות סמסטריות).

שאלה : האם אוכל ללמוד קורס מתקדם שיש לו דרישת קדם על בסיס קורס שממנו קיבלתי פטור?
תשובה : אפשרי ללמוד את הקורס המתקדם.

הפסקת לימודים וחידוש לימודים

שאלה : כיצד מבצעים הפסקת לימודים?
תשובה : ההפסקה מתבצעת כאשר התלמיד אינו יכול להמשיך זמנית במטלות הלימודים. הפסקת לימודים מוגבלת בזמן (ראה להלן). במקרה של הפסקה יש להודיע למדור תלמידים (אפשר גם דרך המידע האישי). **במקביל יש להודיע למזכירות החוג.** על זכאות להחזר שכר לימוד יש לברר במדור שכר לימוד.

שאלה : כיצד מבצעים חידוש לימודים?
תשובה : יש להעביר בקשה למזכירות וזו מטפלת בעניין מול מדור תלמידים. כאשר מבצעים חידוש לימודים, **לאחר הפסקה ארוכה מסמסטר אחד התלמיד נכנס לשנה אקדמית חדשה ובכלל זה לתקנון ולחוקים של אותה שנת לימודים רלוונטית.**

שאלה : האם יש הגבלת זמן להפסקת הלימודים ולחידוש הלימודים?
תשובה : מיום תחילת הלימודים מתחילים לספור 5 שנים שבתוכם אפשר לצאת להפסקת לימודים אך צריך לחזור ולסיים את הלימודים עד סיום 5 שנים מיום ההתחלה.

סמינר החוג

שאלה : כיצד מתבצע הרישום והתשלום לסמינר החוגי?

תשובה : הסמינר החוגי הוא אחד מדרישות החובה בו נדרשים התלמידים של כל התוכניות להשתתף במשך לימודיהם. הוא מחולק לקורסים סימסטריאליים. התלמידים חייבים להשתתף בשלושה מתוך ארבע הקורסים הסימסטריאליים (39 מפגשים) שמהווים יחד 1 ש"ס. ניתן להשלים מפגשים במסגרת ארבעת הקורסים. באחריות התלמיד לוודא שהשתתף ב-39 מפגשים לפחות.

שאלה : האם ישנה אפשרות של קבלת קרדיט לסמינר החוגי על השתתפות בכנסים מדעיים / מקצועיים?

תשובה : במהלך התואר ניתן להחליף עד ארבעה מפגשי סמינר ע"י השתתפות בעד ארבע הרצאות או ארבעה כנסים סביבתיים אקדמיים, רשמיים, רלוונטיים לתוכנית הלימודים. הדבר מותנה באישור מראש שיש לקבל מהמוזכרות ובמילוי טופס השתתפות רשמי שאפשר להשיג מהמוזכרות. יש להחתים הטופס ע"י מארגן הכנס. את הטופס החתום יש להעביר חזרה למוזכרות. המפגש הספציפי החיצוני ייספר באותו סמסטר שהתלמיד רשום לסמינר החוגי ולא בדיעבד.

הערה : השתתפות בכנס בו ניתנות מספר הרצאות אינו מקנה הכרה מעבר למפגש אחד.

תקופת שינויים לקורסים

שאלה : מה משמעות תקופת השינויים לקורסים ועד מתי תקפה?

תשובה : ניתן להוסיף ולהוריד קורסים בתקופת השינויים שמתקיימת בשבוע השני של תחילת כל סמסטר. במהלך השבוע הראשון לסמסטר הסטודנט יכול להשתתף בכל קורס לפי רצונו ולהחליט על הקורסים שילמד. **הערה :** בתוכנית המחקרית בחירת הקורסים חייבת באשור המנחים.

מיקומי קורסים

שאלה : איך יודעים את מיקומי ההרצאות?

תשובה : אם התלמיד רשום לקורס המידע נמצא במידע אישי. בנוסף הפרטים נמצאים [באתר החוג](#).

תכני קורסים

שאלה : היכן ניתן למצוא מידע על תכני הקורסים?

תשובה : יש להיכנס לאתר של אוני' ת"א לקישור הבא : <http://www2.tau.ac.il/yedion/yedion.html> לבחור בלימודי סביבה וללחוץ על חפש. שם יופיעו כל הקורסים עם סילבוס מקוצר. כנ"ל לגבי קורסים הניתנים ע"י מחלקות אחרות.

מידע שוטף על כנסים ופעילויות

שאלה: איך מקבלים מידע על כנסים ופעילויות סביבתיות?

תשובה: חלק מהכנסים המתקיימים בתחום הסביבה מופצים באופן שוטף במייל לכל הסטודנטים הרשומים בתוכניות הלימודים של החוג.

תנאי מעבר בין תוכניות

שאלה: האם ניתן לעבור מהתוכנית המחקרית לעיונית ומהתוכנית עיונית למחקרית?

תשובה: ניתן ובלבד שהתלמיד עומד בתנאי הקבלה לתוכנית אליה הוא מתבקש להתקבל (ראה להלן). **הקורסים שלמד לא בהכרח יוכרו, אלא אם הם עונים על דרישות התוכנית.**

שאלה: כיצד ניתן לעבור מהתוכנית המחקרית לעיונית ולהיפך?

תשובה: מעבר מתוכנית מחקרית לתוכנית עיונית:

תלמידי התוכנית המחקרית יעברו לתוכנית העיונית בשני מקרים: (א) לפי בקשתם, (ב) אם לא יעלה בידם לעמוד בדרישת התוכנית המחקרית מציאת שני מנחים וגיבוש נושא מחקר עד פתיחת שנה"ל, או במקרה של הפסקת המחקר. במקרים אלו התלמיד יעבור לתוכנית העיונית.

מעבר מתוכנית עיונית לתוכנית מחקרית:

תלמידי התוכנית העיונית יוכלו לעבור לתוכנית המחקרית רק אם התקיימו לגביהם שני התנאים הבאים:

א. מצאו שני מנחים וגיבוש נושא מחקר שאושר ע"י וועדת ההוראה במהלך שנת הלימודים הראשונה.

ב. צברו לפחות 14 ש"ס בציון ממוצע 90 לפחות. (תלמידים אשר ציון הגמר בתואר הראשון שלהם גבוה מ-85 יוכלו להגיע לממוצע 85 לפחות).

מעבר מתוכנית בינ"ל לתוכנית מחקרית או עיונית בעברית ולהיפך:

סטודנטים הלומדים בתוכנית המחקרית או העיונית בעברית לא יוכלו לעבור לתוכנית הבינלאומית. (הדבר נכון גם לגבי סטודנטים הלומדים בתוכניות אחרות באוניברסיטת ת"א).

היה וסטודנט בתוכנית הבינלאומית יבקש לעבור ללמוד בתוכנית לתואר שני עם תזה (בעברית), יהא עליו להפסיק את לימודיו במסגרת התוכנית הבינלאומית ולהירשם לתוכנית לתואר שני עם תזה ככל מועמד אחר. אם יתקבל לתוכנית עם תזה, ועדת ההוראה של התוכנית עם תזה (בעברית) תקבע את הדרישות האקדמיות שעליו לעמוד בהם, והאם להכיר בקורסים שלמד במסגרת התוכנית הבינלאומית.

היה וסטודנט בתוכנית הבינלאומית יבקש לעבור ללמוד בתוכנית לתואר שני ללא תזה (בעברית), יהא עליו להפסיק את לימודיו במסגרת התוכנית הבינלאומית ולהירשם לתוכנית לתואר שני ללא תזה ככל מועמד אחר. אם יתקבל לתוכנית ללא תזה, ועדת ההוראה של התוכנית ללא תזה (בעברית) תקבע את הדרישות האקדמיות שעליו לעמוד בהם, והאם להכיר בקורסים שלמד במסגרת התוכנית הבינלאומית.

שאלה : איך ניתן לקבל הכרה בקורסים במקרה של מעבר בין תוכניות?

תשובה : קורסי ההשלמה חופפים בין שתי התוכניות. בנוסף משותף גם קורס החובה "מושגי יסוד בכלכלה סביבתית". לא בהכרח שאר הקורסים יוכרו בתוכנית המחקרית. במעבר לתוכנית העיונית, קורס הסיורים וקורס פרויקטים שנלקחים בתוכנית המחקרית מוכרים כקורס בחירה וכסמינריון בהתאמה.

שאלה : עד מתי ניתן לעבור בין תוכניות (עם תזה וללא תזה)?

תשובה : ניתן לעבור **מהתוכנית העיונית לתוכנית המחקרית עד סוף שנת הלימודים הראשונה** ועד שנתיים במתכונת הצבירה. **המעבר מהתוכנית המחקרית לעיונית יכול להתבצע בכל מועד בהתאם למגבלת חמש השנים.** לא כל המטלות של התוכנית המחקרית קבילות לתוכנית העיונית.

הודעות ושינויים

שאלה : כיצד ניתן להתעדכן בהודעות ושינויים?

תשובה : מזכירות החוג מפיצה למייל **(למייל מטעם האוניברסיטה בלבד)** על שינוי או הודעה לתלמידים הרשומים בתוכנית.

תוכניות ההתמחות

שאלה : מה הן תוכניות ההתמחות, ומי יכול להשתתף בהן?

תשובה : תוכנית מתמחי פורטר בסביבה ותוכנית מתמחי פורום ה-15, נועדו להכשיר את הדור הבא של מנהיגים סביבתיים צעירים, ולאפשר לתלמידי החוג לצבור ניסיון מעשי תוך סיוע בהובלת פרויקטים משמעותיים בנושאים סביבתיים שונים. ההתמחות בארגונים סביבתיים, ברשויות מקומיות ובתעשייה הינה בהיקף מוגדר מראש במהלך שנת הלימודים, והיא מזכה את המשתתפים בתמיכה כספית, כמו גם בליווי צמוד ומקצועי, ובמפגשי העשרה. [לפרטים נוספים](#)

סיום לימודים

שאלה : כיצד מגישים בקשת זכאות לתואר?

תשובה : תלמידים שמלאו כל חובות התואר וקבלו ציון על קורסים שלמדו **מתבקשים להגיש בקשה לזכאות דרך המידע האישי.** התלמידים ידרשו למלא "טופס טיולים" מקוון, המעיד שמלאו כל חובותיהם ואינם חייבים דבר לאוניברסיטה.

שאלה : מה כולל הטיפול בזכאות וכמה זמן הוא אורך?

תשובה : טיפול בזכאות כולל בדיקת חובות אקדמיים לתואר, חישוב הציון הממוצע לתואר, בדיקת חובות כספיים למדור שכר לימוד ובדיקת חובות לספרייה. כאשר הטופס מאושר ע"י כל הגורמים, חוזר הטופס למזכירות החוג. בשלב זה מונפק אישור הזכאות ונשלח לתלמיד ביחד עם גיליון ציונים, כל אחד בשלושה העתקים. הטיפול עשוי לארוך עד כחודש. בשלב האחרון הבוגרים מוזמנים לטקס הסיום לקבלת תעודת התואר.

שאלה : ברצוני לעדכן את שמי לפני קבלת הזכאות לתואר כך שהתעודה תונפק עם השם החדש. כיצד ניתן לבצע זאת?

תשובה : יש להעביר למדור תלמידים בפקס או במייל (צילום או סריקה בהתאמה), הבקשה כולל אסמכתא – תעודת זהות, רישיון נהיגה או תעודת נישואין. צריך לרשום בבקשה גם את השם הישן והחדש, **בעברית ובאנגלית**.

שאלה : היכן ניתן לראות את הציון הסופי בתואר?

תשובה : הציון המופיע במידע האישי לתלמיד לא משקלל את ציון התזה, פרויקט הגמר וקורסים סמינריים. לכן ניתן יש לבדוק במזכירות עם קבלת כל הציונים לתואר.

שאלה : מהו הרכב ציון הגמר?

תשובה : **בתואר המחקרי** ציון הגמר מחושב כממוצע משוקלל כדלהלן :

ממוצע ציוני הקורסים – 40% בחינת גמר – 15% ; עבודת התזה – 45%

בתואר העיוני ציון הגמר מחושב כממוצע משוקלל כדלהלן :

ממוצע ציוני הקורסים – 50% ; ממוצע של הסמינריים – 30% ; פרויקט הגמר – 20%.

בשתי התוכניות ציון הגמר המספרי הסופי מעוגל למספר שלם.

שאלה : בלימודי לתואר למדתי יותר מהנדרש ויש לי קורסים עודפים. האם הם נכנסים לממוצע?

תשובה : הקורסים העודפים מתווספים לגיליון הציונים בסופו. ישנה אפשרות לבעלי קורסים עודפים לבחור ולשקלל את הציון הגבוה מביניהם (**מתוך קורסי הבחירה**), לצורך זה עליהם לפנות בעוד מועד למזכירות החוג.

שאלה : מהו התהליך לקביעה של קבלת תואר בהצטיינות?

תשובה : מועמדות להצטיינות נבחנת ע"י שילוב בין ציון לאחוזון של הציונים הגבוהים ביותר במחזור של כל תוכנית. **התנאי המינימלי** לבדיקת זכאות לתואר בהצטיינות הוא **ציון גמר של 90 ומעלה**. רשימת המצטיינים נקבעת ע"י ועדת ההוראה סמוך למועד טקס חלוקת התארים. שיעור המסיימים תואר שני בהצטיינות בתכנית אינו עולה על כ-15%. **עד כשליש מהמסיימים בהצטיינות שציונם המשוקלל הגבוה ביותר יקבלו תואר בהצטיינות יתרה בציון ממוצע מינימלי של 95**. אין צורך בהגשת בקשה בעניין, הדבר נבדק ביוזמת החוג.

שאלה : כיצד מקבלים את אישור הזכאות וגיליון הציונים והאם מתקיים טקס בוגרים?

תשובה : שני המסמכים מוכנים בסיום תהליך הזכאות במזכירות, ניתן לשלוח את המסמכים בדואר אך עדיף להגיע ולקחתם. בד"כ בחודש יוני מתקיים טקס סיום לבוגרים, הזמנות נשלחות מטעם האוניברסיטה בסמוך

למועד הטקס. **אין אפשרות לשלוח בדואר את תעודת הסיום, מי שלא מגיע לטקס חייב להגיע למזכירות על מנת לקבל את תעודת התואר.**

שאלה : כיצד ניתן לקבל תרגום לאנגלית של תעודת התואר?

תשובה : יש לפנות למזכירות האקדמית, ניתן להגיע לשם ולמלא טופס או לשלוח בדואר. ההנפקה כרוכה בתשלום. **אין לבצע זאת באמצעות המייל!** התעודה מונפקת עד שבוע ימים. בוגר שלא יכול להגיע יכול לבצע זאת באמצעות מיופה כוח.

נושאים אקדמיים, זכויות יוצרים

שאלה : מהו פלגיאריזם או פלגיאט ובמה זה נוגע לי?

תשובה : פלגיאט או פלגיאריזם היא "גניבה ספרותית". כלומר העתקת תכנים, שימוש בטקסטים, בחומרים (כולל תמונות), רעיונות, וכיוצ"ב ללא רשות של בעל זכות היוצרים והצגת החומר תחת שמו של אדם אחר (ראה למשל www.plagiarism.org.il). גניבה ספרותית היא עבירה חמורה ביותר. העניין נוגע לסטודנטים שכן במסגרת מטלות מחקר ועבודות סמינריות נחשפים הסטודנטים לחומר מקורי. **ניתן להשתמש בחומר זה כל עוד הוא מלווה בציטוט מקורו ואזכור בעל זכות היוצרים**. במידה והציטוט מופיע בעבודה "מילה במילה" בלשון המקור **חובה לציין שמדובר בציטוט כלשונו במקור** (ע"י שימוש במרכאות: "???"). האקדמיה בוחנת בקפידה שאנשי אקדמיה מקפידים בזכויות יוצרים, בהתאם, האוניברסיטאות רואות בחומרה רבה עבירה זו והעוברים עליה צפויים לעונש חמור ביותר, מביטול עבודות מחקר, ביטול קורס (כאשר הציון נכשל משולב במוצע ציוני של התלמיד) וכלה בביטול שנת לימוד ואולי אף הפסקת לימודים.

שאלה: האם ניתן להעתיק חומר ממצגת מרצים או לצלם אותה?

תשובה: שימוש במצגות ללא אישור (כמו צילום המצגת) הוא פגיעה בזכויות יוצרים לכל דבר. מי שכוונתו לצלם מצגת בעת הרצאה חייב בבקשת רשות מהמרצה מראש וכן חייב לקבל **אישור בכתב**. במקרים לא מעטים מסכימים המרצים להפיץ את המצגת ולאפשר שימוש בה על פי הכללים המחייבים (מתן קרדיט בגוף המצגת או המסמך ליצורה).

שאלה: האם ניתן להיעזר "ביועצים" חיצוניים בניסוח עבודות בית, פרויקטים וסמינריונים?

תשובה: העבודה חייבת להיות מקורית של התלמיד בלבד. כל עזרה חיצונית ולו בניסוח בלבד, פסולה ומהווה הפרה חמורה של הנהלים האוניברסיטאיים ועלולה להגיע לוועדת המשמעת האוניברסיטאית. הערה: המתקשים בשפה העברית מוזמנים לפנות בדיון מראש אל המורה. שיפוט העבודה במקרים אלו הוא לתוכנה בלבד ולא לניסוחה.

שאלה: האם ניתן להשתמש בתמונות מהאינטרנט בעבודה/מסמך שאני מכין?

תשובה: לגבי תמונות מהאינטרנט חייבים לתת קרדיט מלא לבעל/צלם התמונה. במידת האפשר לקבל אישור לשימוש בתמונה.

מידע נוסף לתלמידי התוכנית המחקרית

שאלה: מהן הדרישות הבין-תחומיות מעבודת המחקר?

תשובה: כל תלמיד מבצע עבודת מחקר בנושא סביבתי אותו הוא בוחן משתי זוויות מחקר. בהתאם הוא מונחה בעבודתו ע"י שני מנחים*, המומחים כל אחד בזווית המחקר שנבחרה. אין מדובר בשתי תזות נפרדות אלא תזה אינטגרטיבית אחת.

שאלה: מי דואג למציאת מנחים מתאימים?

תשובה: האחריות למציאת המנחים היא על התלמיד בלבד. הנחיה אקדמית מתבססת על קשר מנחה-תלמיד ללא התערבות גורמים חיצוניים. לתלמידים האפשרות להיפגש אישית עם ראש התוכנית המחקרית המסייע לתלמידים בגיבוש רעיון המחקר וממליץ כיצד ניתן לאתר מנחים.

שאלה: כמה מנחים* צריך לכל תלמיד?

תשובה: ככלל דרושים שני מנחים, כל מנחה אחראי על זווית המחקר שלו. **לאנשי הסגל של החוג בלבד יש את האפשרות להנחייה יחידנית.**

תלמיד לתואר MA יונחה ע"י שני אנשי סגל אקדמי, שאחד מהם, לפחות, שייך לאוניברסיטת ת"א. המנחה השני יכול להיות חבר סגל אקדמי בכיר מאוניברסיטה אחרת או ממוסד מחקר בארץ או בחו"ל*.

במידה שהתלמיד יונחה ע"י איש סגל אקדמי מהחוג ללימודי הסביבה, הוא לא יחויב במנחה נוסף.

תלמיד לתואר MSc יונחה ע"י שני אנשי סגל אקדמי, שאחד מהם לפחות, שייך לאוניברסיטת ת"א לאחת מהפקולטות הבאות: מדעים מדויקים (למעט החוג לגיאוגרפיה) / הנדסה / מדעי החיים / רפואה. המנחה השני יכול להיות חבר סגל אקדמי בכיר מתחום המדעים הקשים מאוניברסיטה אחרת או ממוסד מחקר בארץ או בחו"ל*.

במידה שהתלמיד יונחה ע"י איש סגל אקדמי שחצי ממינויו בחוג ללימודי הסביבה וחצי ממנויו בפקולטה למדעים מדויקים (למעט בחוג לגיאוגרפיה) / הנדסה / מדעי החיים / רפואה באוניברסיטת ת"א, הוא לא יחויב במנחה נוסף.

* בקשה לאישור מנחה משני תוגש לסגן הרקטור על ידי יו"ר ועדת ההוראה הבית ספרית (בעבור כל עבודת גמר) כל מקרה לגופו, בצירוף קורות חיים ורשימת פרסומים.

שאלה: עד מתי ניתן למצוא מנחים?

תשובה: תלמידים שלא גיבשו נושא למחקר עד תחילת שנת הלימודים ולא מצאו לפחות מנחה אחד איש סגל קבוע של אוני' ת"א, יוכלו לעבור לתוכנית ללא תזה. בכל מקרה, תלמידים לא יוכלו להתחיל לימודיהם בתוכנית המחקרית במידה ולא ימצאו מנחים עד תחילת שנה"ל.

שאלה: איך מוצאים מנחים?

תשובה: מדובר בתהליך שתחילתו במפגש עם ראש התוכנית על מנת לקבל יעוץ כיצד להתנהל עד למציאת מנחים. פעולה ראשונה נדרשת היא הגדרת התחום ונושא המחקר המבוקש. במפגש עם ראש התוכנית מתקיים סעור מוחות לזיהוי זוויות המחקר האפשריות. לאחר מפגש זה התלמיד נדרש לקרוא ולהרחיב את ידיעותיו בנושא בו בחר לחקור עוד טרם נפגש עם איש סגל לברור אפשרות הנחייה. המפגש הראשון עם איש הסגל הוא ליעוץ בלבד. תוצאות מפגש חשוב זה יובילו למציאת המנחה המתאים. לתאום פגישה עם ראש התוכנית המחקרית יש לפנות [לגב' ליאת ניסנוב](#). מומלץ להתחיל את הטיפול בגיבוש נושא למחקר והתייעצות עם ראש התוכנית למציאת מנחים רלוונטיים כבר במעמד הרישום.

שאלה: האם יש הגבלה שהמנחים יהיו מאוניברסיטת תל-אביב?

תשובה: מנחה אחד חייב להיות חבר סגל קבוע מאוניברסיטת תל-אביב. מנחה זה אחראי כלפי האוניברסיטה על הנחיית התלמיד וכל הקשור בלימודיו לתואר השני. מטעמי נוחות בלבד מומלץ שהמנחה השני יהיה אף הוא מאוניברסיטת תל-אביב אך יתכן שמבחינה מקצועית יתאים דווקא חבר סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר (בארץ או בחו"ל). אם המנחה הנוסף אינו חבר סגל באוניברסיטת ת"א, נדרש אישורו כמנחה שותף ע"י סגן הרקטור בתפקידו כיו"ר הוועדה האוניברסיטאית לתואר שני.

שאלה : האם המנחים הפוטנציאליים מכירים את דרישות תוכנית התואר השני בחוג?

תשובה : מנחים שהנחו בעבר תלמידים במסגרת החוג מכירים את התוכנית. חברי סגל האוניברסיטה ובודאי מחוץ לאוניברסיטה שלא היו מעורבים בתוכנית החוג בדרך כלל לא מודעים לדרישות התוכנית. **על התלמיד מוטלת האחריות לדון בהיבט זה עם מנחיו ולהעביר להם את כל המידע הנדרש.**

ניתן להסתייע במזכירות החוג לגבי מידע קיים המציג את הדרישות. כל המידע הנדרש נמצא באתר החוג.

שאלה : האם יש מלגות וכיצד ניתן לקבלן?

תשובה : **בתוכנית המחקרית** קיימת אפשרות לתלמידים לקבל מלגות או פרסי הצטיינות. על מנת להיות זכאים לקבל מלגת קיום/ מלגה חד-פעמית/ מענק מחקר, יש לעמוד בתנאי סף, ובתנאים הייחודיים לכל מלגה/פרס/מענק. פירוט מלא של [מודל הענקת מלגות](#)

שאלה : מהי תמצית הצעת מחקר ועד מתי יש להגישה?

תשובה : הצעת מחקר היא התוכנית במסגרתה מתבצע כל מחקר אקדמי. הצעה זו מתגבשת ע"י התלמיד ומנחיו. הנחיות למידע הנדרש לתמצית הצעת המחקר, מופיעים בטופס "[תמצית הצעת מחקר](#)" של החוג. תמצית הצעת המחקר חייבת להיות מאושרת ע"י יו"ר וועדת ההוראה החוגית ויו"ר הוועדה הבית ספרית, לפני תחילת שנה"ל. מומלץ לא להמתין לרגע האחרון שכן יתכן והתלמיד יידרש להבהרות ותיקונים. תלמידי התוכנית המחקרית לומדים בסמסטר ראשון את קורס החובה "פרויקטים בחקר הסביבה" במסגרתו הם לומדים ומתנסים בין השאר בהכנה של הצעת מחקר.

שאלה : מה ההבדל בין הצעת מחקר לתמצית הצעת מחקר של התוכנית המחקרית?

תשובה : מחקרים מדעיים מתנהלים על פי הצעת מחקר. הצעת המחקר מפרטת את הרקע המדעי, השערות ומטרות המחקר והשיטות לביצוע המחקר. תמצית הצעת המחקר היא מסמך מקוצר של התוכנית המחקרית שנועדה לבחון האם הנושא והגישה המדעית תואמים את דרישות החוג. הכנת הצעת מחקר מפורטת היא באחריות המנחים.

שאלה : מהו דו"ח התקדמות?

תשובה : דו"ח התקדמות הוא דיווח שנתי (בסיום סמסטר ב' של כל שנת לימודים) בו התלמיד מדווח לוועדת ההוראה (ע"י הפנייתו למזכירות) על התקדמות מחקרו ולימודיו. **אחריות הגשת הדו"ח בזמן מוטלת על התלמיד.** בכל מקרה של עיכוב, יש להודיע ללא דיחוי לוועדת ההוראה.

שאלה : מי מכין את תוכנית הלימודים של כל תלמיד?

תשובה : תוכנית תואר שני בלימודי סביבה של החוג מיוחדת בכך שמעבר לקורסי החובה של התוכנית אותם לומדים כל התלמידים, שאר הקורסים "נתפרים" לכל תלמיד על פי צרכיו **בהתייעצות עם מנחיו**. בהתאם יש להכין את תוכנית הלימודים **יחד עם המנחים** ולהגישה לאישור וועדת ההוראה (באמצעות הפנייתה למזכירות). ניתן לבצע שינויים בתוכנית במשך השנים על פי הצורך, **יש ליידע בעוד מועד את וועדת ההוראה ולקבל את אישורה על שינוי התוכנית**.

שאלה : בשל מגבלות אישיות אינני יכול ללמוד את קורסי החובה כפי שנדרש בשנה הראשונה ומבקש לדחות לשנה שנייה. האם הדבר אפשרי?

תשובה : במסלול רגיל (תלמיד מן המניין) אין אפשרות לדחייה של לימודי החובה. תוכנית לימודי החובה מפורסמת עוד טרם ההרשמה. **תלמידים הנרשמים לתוכנית חייבים לבדוק היטב את המטלות הנדרשות ולהתאים ציפיותיהם לנדרש**.

שאלה : על פי דרישות תוכנית הלימודים עם תזה, הלימודים והתזה אמורה להסתיים תוך שנתיים מתחילת הלימודים של התלמיד. האם ניתן לקבל הארכה למועד זה?

תשובה : על פי הנחיות האוניברסיטה הלימודים והשלמת התזה במעמד הרגיל (מן המניין) נדרשים להסתיים תוך שנתיים מקבלת התלמיד. במקרים מיוחדים ניתן לאשר הארכה של סמסטר אחד כאשר גורמים שאינם תלויים בתלמיד הם הסיבה להתמשכות המחקר (מותנה בהסכמת המנחים). **יש לבקש אישור הארכה מוועדת ההוראה בעוד מועד**.

הנימוקים שלא יכולתי להקדיש מספיק זמן מסיבות של עבודה אינם קבילים. התלמידים אמורים לסיים את תהליך מציאת המנחים וגיבוש הצעת המחקר עד לפתיחת שנה"ל. **התוכנית המחקרית מחייבת הקדשת זמן משמעותי למחקר ולא נועדה לתלמידים הנדרשים להשקיע זמן משמעותי לעבודה**.

שאלה : מה קורה לאחר שסיימתי לכתוב את התזה?

תשובה : סיום כתיבת התזה פירושו שהתזה עברה בקורת של המנחים וכל התיקונים שדרשו המנחים בוצעו. לאחר שלב זה על התלמיד להעביר עותק דיגיטאלי של התזה למזכירות. על המנחים למלא טופס של בו הם ממליצים על שני שופטים שיבקרו את התזה. וועדת הוראה היא המחליטה בסופו של דבר מי יהיו השופטים תוך התייעצות עם המנחים. **מומלץ לתלמיד לעמוד בקשר עם מנחיו לברר שתהליך קביעת השופטים הושלם**. מרגע שנקבעו השופטים נשלח אליהם מכתב ותקציר של העבודה וכן בקשה לשמש כשופטים של העבודה ובוחנים במבחן הגמר. לעיתים אין הסכמה של השופטים המוצעים לשמש בתפקיד זה ויש להתחיל את התהליך מתחילתו (ברור שהדבר לוקח זמן).

השופטים מקבלים הסבר על בדיקת העבודה וסיומה **תוך חודש**. בהקשר זה יש לעיתים תקלות שהשופטים (עליהם אין לנו כל בקורת) מתעכבים, מסיבה זו או אחרת. הם מקבלים תזכורת ובמקרים שנדרש, יש התערבות של ראש התוכנית.

לאחר סיום הבדיקה, יש שופטים הנותנים ציון לעבודה ומצביעים על תיקונים נדרשים. חלקם יכול לבקש לראות שהתיקונים בוצעו אחרים מוותרים על בדיקה זו. **אין שיפור ציון לאחר ביצוע התיקונים הנדרשים**. התלמיד מבצע את התיקונים תוך התייעצות עם מנחיו ויכול לקבל את הערות השופטים או לדחותם ולנמק מדוע אינו חושב שהתיקון נדרש.

רק לאחר שנתקבלו ציוני המנחים וציוני השופטים נקבע מועד לבחינת הגמר. **תיאום הבחינה נעשה דרך האחראית בחוג על תיאום הבחינות**.

קיים נוהל בחינה סטנדרטי לכל תלמידי התוכנית המחקרית שהתלמיד, מנחיו והשופטים חייבים לעמוד בו. הטופס נשלח לכלל המעורבים לאחר תיאום מועד הבחינה. ציון הבחינה נקבע בנפרד מציון העבודה. ציונם של המנחים משוקלל לאחד ויחד עם ציוני השופטים נקבע ציון בחינת הגמר.

שאלה: האם יש מועד מסוים ומה נדרש על מנת להיות זכאי לתואר?

תשובה: על מנת להיות זכאי לתואר יש לעמוד במספר תנאים (מפורטים להלן) שיש להשלים במלואם:
א. סיום כל חובות השמיעה בתוכנית.

ב. סיום התזה (אישורה ע"י המנחים), הגשתה למזכירות ולאחר מכן בדיקת התזה ע"י שני בוחנים חיצוניים* ואישורה (עם או ללא תיקונים).

ג. עמידה בבחינה גמר.

הערות:

* תהליך הבדיקה של העבודה ע"י המנחים והבוחנים אורך זמן. הזמן המבוקש מהבוחנים הוא חודש ימים. המציאות מוכיחה שבמקרים רבים נדרש זמן ארוך יותר (לחוג אין שליטה על לוח"ז זה).

שאלה: סיימתי את עבודת התזה אך עדין לא השלמתי את כל מטלות הלימודים, האם אוכל להגיש את עבודתי לשיפוט?

תשובה: **העבודה מוגשת לשיפוט רק לאחר מילוי כל חובות הלימודים**.

שאלה: כמה קורסים מתואר ראשון מותר לכלול בתוכנית המחקרית לתואר השני?

תשובה: ניתן לכלול עד 6 ש"ס מקורסי תואר ראשון בתואר השני.

שאלה: וועדת הוראה אשרה את הצעת המחקר שהגשתי ובה התחייבתי לבחון היבטים מסוימים. במשך הזמן התברר שיש היבטים חשובים יותר שראוי שאני אבחן או שלא ניתן לבחון את ההיבטים שהתחייבתי. בהתאם, מנחי הורו לי לשנות את תוכנית המחקר. האם עלי לקבל אישור על כך מוועדת ההוראה?

תשובה: **חייב להיות אישור של וועדת ההוראה על כל שינוי בתוכנית העבודה. האישור חייב להיות מראש ולא בדיעבד.** ללא אישור עשוי להתברר שהעבודה שבוצעה לא עמדה בדרישות תוכנית הלימודים של החוג ולא תוגש לשיפוט.

שאלה: האם לאחר מתן ציון לתזה ניתן לתקן הציון?

תשובה: **לפי הנחיות האוניברסיטה, אין תיקון ציון של עבודת גמר לתואר שני.**

הבהרה: המנחים הם שבדקים את התזה ומעירים הערות שהתלמיד אמור להתייחס אליהם. לאחר שהשלים את תיקוני המנחים ומקבל את אישורם, התזה הושלמה ומוגשת לבדיקה של הבוחנים. במרבית המקרים הבוחנים מעירים הערות ואינם דורשים לבחון את העבודה המתוקנת ונותנים ציון על בסיס העבודה שהוגשה.

במקרים יותר נדירים הבוחנים משהים את מתן הציון, מבקשים תיקונים ורק אח"כ נותנים ציון, במקרים אלה יירשם תאריך הגשה חדש שיש לו גם השלכות על תשלומי שכ"ל.
כאמור, מרגע שניתן הציון אין כל אפשרות לתקנו.

שאלה: האם יש דרישות מיוחדות בעריכת מסמך התזה?

תשובה: קיימות [הנחיות לכתיבת התזה](#).

מידע נוסף לתלמידי התוכנית העיונית

שאלה: מה מיוחד לתוכנית ללא תזה?

תשובה: התוכנית מאפשרת ראייה רחבה של תחומי הסביבה השונים, וכן מספקת מילון מושגים וכלים שאיתם ניתן להתמודד ברמת המאקרו.

שאלה: מהי מתכונת פרויקט הגמר במסלול העיוני?

תשובה: פרויקט הגמר מתבצע בשנת הלימודים האחרונה, בסמסטר השני ללימודים ובצמוד לקורס סדנת פרויקט גמר (1 ש"ס), המתקיים בנפרד לכל מסלול. במסגרת הסדנא ניתנות הנחיות (בכתב ובע"פ) לביצוע הפרויקט ויעוץ בכתיבת הפרויקט.

כל תחילת שנה מתקיים מפגש הסבר של ראש התוכנית, אליו צריכים להגיע כל התלמידים המתעתדים לבצע את פרויקט הגמר באותה שנה.

* **הערה:** **חל איסור להתחיל בפרויקט הגמר לתלמיד שטרם הגיש סמינריון אחד לפחות! רצוי גם לקבל ציון על אותו סמינריון.**

שאלה : האם אפשר להרחיב סמינריון לפרויקט גמר?

תשובה : אפשר להרחיב עבודה סמינריונית לפרויקט גמר באחד משני התנאים הבאים :

- א. במידה והתלמיד מבצע **הן את הסמינריון והן את פרויקט הגמר אצל אותו מנחה.**
- ב. במידה ומדובר בשני מנחים שונים, **יש לשלוח את עבודת הסמינריון שעל בסיסה נעשית ההרחבה, אל מנחה הפרויקט לאישור מראש.**
- ג. כמו כן, **ההרחבה חייבת לענות על כל הדרישות של פרויקט הגמר.**

שאלה : מה חשיבותו של פרויקט הגמר?

תשובה : לפרויקט הגמר חשיבות רבה לתלמיד שכן הוא עשוי לשמש כעין כרטיס ביקור עבורו בתשובה לשאלה "במה התמקדת בתואר השני?". לכן מומלץ לתלמידים לבחור נושא משמעותי ולבצע פרויקט יסודי, מעמיק ועדכני.

שאלה : האם אפשר לפרסם את פרויקט הגמר?

תשובה : התלמיד אינו רשאי לפרסם את העבודה אלא אם עמד בתנאים הבאים :

- א. הסכמת המנחה במכתב שיישלח למזכירות ובו התחייבות לפרסום הסייג שלהלן.
- ב. בפתיחת הפרסום יופיע הסייג שלהלן כלשונו : "הפרסום מבוסס על פרויקט גמר במסגרת התוכנית העיונית בחוג ללימודי הסביבה, ביה"ס לסביבה ולמדעי כדור הארץ ע"ש פורטר, אוניברסיטת תל-אביב. האחריות לאמינות המידע על המחבר בלבד. ציטוט מידע מתוך הפרסום הוא באחריות המשתמש בלבד. אין להתייחס למסמך זה כפרסום רשמי של החוג".

שאלה : ברצוני ללמוד קורס שמעניין אותי בפקולטה אחרת. האם הדבר אפשרי?

תשובה : ניתן להמיר **קורס בחירה** (מתוך קורסי הבחירה) **בקורס בחירה אחר, באישור ועדת ההוראה** (כל מקרה נבחן לגופו). הקריטריונים להכרה בקורסי הבחירה מחוץ לסל התוכנית, הם :
קורס בעל תוכן סביבתי שאינו חופף לתוכני קורס שכבר נלמד, קורס ברמת תואר שני, קורס בו ניתן ציון הערכה מספרי.

יש להגיש לוועדת ההוראה בקשה מסודרת ומנומקת בכתב ולצרף לבקשה את סילבוס הקורס שרוצה התלמיד ללמוד. בנוסף, יש לציין בבקשה על איזה קורס בחירה מוותר התלמיד. כמו כן, יש להעביר מסמך אישור שמדובר בקורס מתואר שני (ניתן להיעזר במזכירות לשם כך).

שימו לב : במידה וועדת ההוראה מאשרת את החלופה, על התלמיד לפנות באופן עצמאי למזכירות המחלקה בה ניתן הקורס אותו הוא רוצה ללמוד, ולבקש להירשם דרכם. **במידה ואין מקום בקורס לא תוכל מזכירות בית הספר לסייע בנדון.**

שאלה : במידה ואושר לי קורס בחירה ממוסד לימודים אחר או ממחלקה אחרת, כיצד יוזן הציון?

תשובה : אם הקורס שאושר נלמד באוניברסיטת ת"א, הציון ייכנס לממוצע התואר כחלק מחובות התואר. אם הקורס שאושר נלמד במוסד מוכר אחר, יהיה פטור מהשעות, אך הציון לא ייחשב בממוצע התואר כלומר חישוב הממוצע ייעשה רק לפי הקורסים שלמד התלמיד בתואר ללא תזה באוניברסיטת ת"א.

שאלה : האם ניתן ללמוד קורס מהתוכנית הבינלאומית ללימודי סביבה?

תשובה : ניתן ללמוד קורסי בחירה

אם מדובר בקורס קיץ, יש לברר את דרישת התשלום ישירות מול מדור שכר לימוד בטרם ההרשמה.

בכל ענין שלא קבלתם תשובה – אנא פנו בכתב למזכירות החוג. הנושאים הרלוונטיים לכלל התלמידים יוספו למסמך זה.

בהצלחה!